

Delft University of Technology

Kwetsbare wijken hebben niets aan kunstmatige sociale menging

Custers, Gijs; Bolt, Gideon; van Gent, Wouter; Hochstenbach, Cody; Kleinhans, Reinout; van Lanen, Sander; van Liempt, Ilse; Nieuwenhuis, Jaap; Rath, Jan; Troost, Agatha

Publication date

2024

Document Version

Final published version

Citation (APA)

Custers, G. (null), Bolt, G. (null), van Gent, W. (null), Hochstenbach, C. (null), Kleinhans, R. (null), van Lanen, S. (null), van Liempt, I. (null), Nieuwenhuis, J. (null), Rath, J. (null), & Troost, A. (null). (2024). Kwetsbare wijken hebben niets aan kunstmatige sociale menging., Sociale vraagstukken.nl.

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable).
Please check the document version above.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights.
We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

This work is downloaded from Delft University of Technology.

For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to a maximum of 10.

Source: Custers, G. et al (2024, April 10). *Kwetsbare wijken hebben niets aan kunstmatige sociale menging*. Sociale Vraagstukken. Retrieved January 17, 2025, from <https://www.socialevraagstukken.nl/kwetsbare-wijken-hebben-niets-aan-kunstmatige-sociale-menging/>

Kwetsbare wijken hebben niets aan kunstmatige sociale menging

Van bovenaf opgelegde sociale menging waarbij welvarende bewoners worden voorgetrokken, is niet effectief om problemen van bewoners in kwetsbare wijken op te lossen. Tien wetenschappers reageren op een oproep van directeuren van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

Door [Gijs Custers](#), [Gideon Bolt](#), [Wouter van Gent](#), [Cody Hochstenbach](#), [Reinout Kleinhans](#), [Sander van Lanen](#), [Ilse van Liempt](#), [Jaap Nieuwenhuis](#), [Jan Rath](#), [Agata Troost](#)
10 april 2024

Op 29 maart 2024 vroegen twaalf directeuren van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) in het [AD](#) om meer structurele investeringen in de meest kwetsbare wijken van Nederland. Wij onderschrijven de ernst van de problemen en de noodzaak van structurele investeringen in de lopende programma's. Maar in deze vorm zal de oproep bewoners van deze wijken eerder benadelen dan helpen.

Stigmatiserend taalgebruik

Ten eerste bevat de oproep van de directeuren stigmatiserend taalgebruik. Daarmee verergeren zij de negatieve beeldvorming rond deze wijken en kwetsbare bewoners. Zij zetten concentraties van arme mensen neer als 'dweilen met de kraan open', een 'stapeling' van problemen, en 'vergiftigende criminaliteit'.

Als je benedengemiddeld bent, dan ben je kennelijk onfatsoenlijk

Het samenleven van arme mensen maakt een wijk kennelijk ziek. Dus moeten deze 'achterstandswijken' naar 'fatsoenlijke stedelijke gemiddelden'. Want als je benedengemiddeld bent, dan ben je kennelijk onfatsoenlijk. Politici signaleren dat mensen uit deze wijken niet meer mee willen doen in democratische processen, maar aarzelen niet om hen tegelijkertijd weg te zetten als minderwaardig.

Concentraties kwetsbare mensen

Ten tweede suggereren de directeuren dat te grote concentraties van kwetsbare mensen leiden tot meer problemen, en dat de komst van meer welvarende mensen de vanzelfsprekende oplossing is. Vooralsnog is er weinig wetenschappelijk bewijs dat ruimtelijke concentraties van armoede sociale problemen in Nederlandse wijken substantieel verergeren.

Grote verschillen tussen arm en rijk voeden juist in deze wijken de onvrede en het wantrouwen

Daarentegen is er wel veel bewijs dat het mengen met welvarende nieuwkomers niet leidt tot een [betere sociaaleconomische positie van arme bewoners](#). Bovendien voeden grote verschillen tussen arm en rijk juist in deze wijken de onvrede en het wantrouwen.

Verhuren met voorrang

Ten derde stellen de directeuren voor om sociale huurwoningen met voorrang te verhuren aan mensen die 'geen extra aandacht vragen van burens of overheden', zoals onderwijzers, politieagenten en hulpverleners. In de praktijk betekent dit dat kwetsbare groepen nóg verder in de verdrukking raken.

Het gebrek aan betaalbare huisvesting wordt door pleisters plakken voor bepaalde groepen opgelost

Het is ook een indirecte oplossing: het gebrek aan betaalbare huisvesting wordt door pleisters plakken voor bepaalde groepen opgelost. Alleen het uitbreiden *en* breder toegankelijk maken van de sociale huursector zou dit probleem bij de wortel aanpakken. De oproep van de NPLV-directeuren om 'de te grote concentratie van mensen die aan het overleven zijn in plaats van aan het leven' te doorbreken, is dan ook vooral een oproep om het aantal betaalbare woningen terug te dringen en kwetsbare bewoners simpelweg te weren uit deze woningen.

Omstreden wet

Dat brengt ons bij het vierde punt, de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, ook wel bekend als de Rotterdamwet. Deze wet is omstreden vanwege zijn discriminatoire en uitsluitende karakter. Op basis van de wet kunnen mensen zonder inkomen uit werk worden geweerd uit wijken waar de maatregel geldt. Ondanks [meerdere evaluaties](#) is er nooit bewijs gevonden dat deze maatregel de leefbaarheid en veiligheid daadwerkelijk verbetert.

Bewoners worden aangewezen als bron van sociale problemen, terwijl de invloed van decennialang overheidsbeleid onbenoemd blijft

Tegelijkertijd beperkt de wet wel de mogelijkheden van woningzoekenden, onder wie een disproportioneel groot aantal mensen met een migratieachtergrond. Deze mensen worden verplaatst naar de uithoeken van de stad. Hun problemen blijven onopgelost of verergeren door een grotere afstand tot voorzieningen.

Meer perspectief

Ten slotte wordt er weinig gerept over de oorzaken van de huidige situatie. Bewoners worden aangewezen als bron van sociale problemen, terwijl de invloed van decennialang overheidsbeleid onbenoemd blijft. Zo is de sociale huursector geleidelijk afgebroken en uitgekleeft, is er gekort op het sociaal minimum, zijn sociale voorzieningen verdwenen en is de overheid grotendeels [gestopt met structurele investeringen in kwetsbare wijken](#).

Geen kunstmatige sociale menging waarbij welvarende bewoners worden voorgetrokken

Wij ondersteunen het pleidooi voor structurele investeringen om mensen meer perspectief te geven. Maar meer perspectief vraagt om andere maatregelen dan wat de directeuren voorstellen. Bied meer ondersteuning aan de talloze bewonersinitiatieven die in kwetsbare wijken actief zijn. Geef bewoners een serieuze rol in het vormgeven van de aanpak van hun wijk, in plaats van bovenaf op te leggen wat de wijk zou moeten zijn. Dus geen kunstmatige sociale menging waarbij welvarende bewoners worden voorgetrokken.

Onorthodox

Wat pas echt onorthodox zou zijn, is het bijbouwen van sociale huurwoningen in middenklasse- en rijkere wijken. Door deze vorm van spreiding kan de stapeling van problemen in kwetsbare wijken veel verder afgeremd worden.

Gijs Custers is universitair docent aan de Erasmus Universiteit.

Gideon Bolt is universitair hoofddocent aan Universiteit Utrecht.

Wouter van Gent is universitair hoofddocent aan de Universiteit van Amsterdam.

Cody Hochstenbach is universitair docent aan de Universiteit van Amsterdam.

Reinout Kleinhans is universitair hoofddocent aan TU Delft.

Sander van Lanen is universitair docent aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Ilse van Liempt is universitair hoofddocent aan de Universiteit Utrecht.

Jaap Nieuwenhuis is universitair docent aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Jan Rath is emeritus hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam.

Agata Troost is postdoctoraal onderzoeker aan de Rijksuniversiteit Groningen.